ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ

ಡಾ. ದೇವಮ್ಮಣ್ಣಿ ಎಂ
ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಮಹಾರಾಣಿ ಮಹಿಳಾ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು
ಮೈಸೂರು

OPEN ACCESS

Volume: 12

Special Issue: 1

Month: October

Year: 2024

E-ISSN: 2582-0397

P-ISSN: 2321-788X

Impact Factor: 3.025

Citation:
ಎಂಡಾ ದ್ೇವಮಮಣಣಿ. "ಕನನಡ ಸಾಹಿತಯದಲಲಿ ತಂತರಜಞಾನದ ಬಳಕೆ." *Shanlax International Journal of Arts, Science and Humanities*, vol. 12, no. S1, 2024, pp. 205–07.

DOI:
https://doi.org/10.34293/sijash.v12iS1-Oct.8304

ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಷ್ಟು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಒಲೆಗರಿ, ತಾಳೆಗರಿ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದ್ದೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕ್ರಾಂತಿ. ಮುಂದುವರೆದು ಕಾಗದದ ಮುದ್ರಣದಿಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಘಟಿಸಿವೆ. ಇಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಜಗತ್ತಿನ ರೂಪರೇಷೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ. ಗಡಿ , ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದೆ.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಯುಗವೊಂದು 80 ರ ದಶಕದ ಅನಂತರ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಓದುಗರು, ಬರಹಗಾರರು ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬರೆಯುವವರು ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ಲಾಟ್ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ತಮ್ಮ ಓದುವ ವಲಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕರೇ ಪ್ರಕಾಶಕರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ ಆದರೆ ನಾವು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಭಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಕಾವ್ಯ, ಕತೆ ,ಕಾದಂಬರಿಗಳಾಗುವ ಭಾವನೆಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಇಂದು ನೇರವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಒಡಮೂಡುತ್ತವೆ.. ಮೊದಲು ಕೈ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಖಲಿಸಿ ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಟೈಪಿಸಿ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಟೈಪಿಸಿ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯದ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೋಧಿಸುವ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸಂಚಯ, ಆರ್ಕೈವ್ ನಂತಹ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಒಂದು ವರವೇ ಸರಿ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದಾಲಯಗಳ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗಳು) ಇಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ, ಮರುಮುದ್ರಣ ಕಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಚಯ, ಆರ್ಕೈವ್ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರು, ಸಂಶೋಧಕರು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊರಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಚಿಡಿಛಿಥಿತಜ.ಠಡಿಡ ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ 8 ಸಂಪುಟಗಳ ನಿಘಂಟು ಕೂಡ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಮೊದಲು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದವು ಇಂದು ಬ್ಲಾಗ್, ಫೇಸ್ಬುಕ್, ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಆನ್ಲೈನ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಧುನಿಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ , ಆಧುನಿಕ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತುಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಕರಣ ಕಾರ್ಯ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂಕಿಕರಣ ಎಂದರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ

ಒಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಲುಪಿಸುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಚಿಡಿಛಿಬಿಣತಜ.ಠಡಿರ' , 'ತಿಇಒರಿಜಜುಚಿ' ಜಾಲತಾಣಗಳು. ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು (ಕೃತಿಗಳನ್ನು) ಟೈಪ್ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ ಪಿಡಿಎಫ್ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಪಠ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಇಡುವಾಗ ಓದುಗರಿಗೆ ಆನುಷಂಗಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಪಠ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ನೀಡುವುದು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಓದಿನ ಲಿಂಕ್ ಒದಗಿಸುವುದು. ಪಂಪನಂತವರ ಕಾವ್ಯ ಓದಿಗೆ ನೆರವಾಗಲು ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಗಮಕ ವಾಚನ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ನೀಡುವುದು (ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಉಳಿದದ್ದು ಗಮಕ ಕಲೆಯಿಂದ , ಅಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಗಮಕ ಕಲೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.) ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು, ಓದುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಮ ತಿಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾಪಿಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ತಾಳೆಗರಿ, ಒಲೆಗರಿ, ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಉಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು 'ಖಿಜಡಿತಜಟಿಣ ಠಜಿ ಇಟಿಠಿತಿಟಜಜರಿಜ' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನ, ಜಿ.ಟಿ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳು ಓದುಗರಿಗೆ ಓದಲು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಆರುಣಚಿಟ ಟುಭಡಿಚಿಡಿಥಿ ಠಜಿ ಖಿಟಿಜುಚಿ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪಿಡಿಎಫ್ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಬೇಕೆಂಬ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹುಡುಕಾಟ ಕಷ್ಟವಿತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 'ವಚನ ಸಂಚಯ'ದಲ್ಲಿ (ತಿಜಬ್ಣಜ) 15 ವಚನ ಸಂಪುಟಗಳು ಒಂದೆಡೆ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದೆ. 50 ವರ್ಷಗಳ ಕಸ್ತೂರಿ ಸಂಚಿಕೆಗಳು, ಕಾಡು, ಪ್ರಾಣಿ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಕಾನನ ಸಂಚಿಕೆಗಳು, ಇತಿಹಾಸ ದರ್ಶನ ಸಂಚಿಕೆಗಳು, ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಇಂದು ಪ್ರಕಟಣೆ ನಿಂತಿದೆ ಆದರೆ ಹೊಸ ಮನುಷ್ಯದ ಹಳೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಚಿಕೆಗಳು, ಮುಂಜಾವು ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಇಂದು ಆನ್ಲೈನ್ ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ ಇವೆ. ಜೊತೆಗೆ 2014 ರಿಂದ ಸಂಚಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಹಾಗೂ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವು ದಾರಿಗಳಿವೆ.

- ಜಾಲತಾಣಗಳು (ತಿಜಬ್ಣಜ) ಹಾಗೂ ಬ್ಲಾಗ್ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು , ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬರಹಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಓದುಗರು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇ– ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಓದುಗರಿಗೆ ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವ ಕ್ರಮವೇ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾದರೂ ಪುಸ್ತಕ ಓದಲು ಬಯಸದವರಲ್ಲಿ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಲು ಇ–ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಡಿಜಿಟಲ್ ಬರಹಗಳು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಣಜ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ 500 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇ–ಪುಸ್ತಕಗಳು ಲಭ್ಯ ಇವೆ.
- ವಾಟ್ಸಪ್, ಫೇಸ್ಬುಕ್ ಟ್ವಿಟರ್ ಮೂಲಕ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಇ–ಜ್ಞಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಓದಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಕೇಳು ಪುಸ್ತಕಗಳು (ಆಡಿಯೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು) – ಬುಕ್ ಟಾಕ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ವಿವಿಡ್ಲಿಪಿ, ಟಥಿಟಚಿಟಿರ, ಖಿತುಮಾನ , ಆಲಿಸಿರಿ ಮುಂತಾದ ಕೇಳು ಪುಸ್ತಕ ತಾಣಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಆಡಿಯೋ ಪುಸ್ತಕಗಳ ತಾಣಗಳು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಓದುಗರನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿವೆ.
- ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಥಮ್ ಬುಕ್ಸ ಎಂಬ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಟೋರಿ ವೀವರ್ (ಖಣಠಡಿಥಿ ತಿಜಚಿತಜಡಿ) ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಆ ಚಿತ್ರಗಳು ಚಲಿಸುವಂತೆ, ದನಿ ಹೊರಡಿಸುವಂತೆ ರೂಪಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ.
- ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (ಂಖ) ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೂಡ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ.
- ಸ್ಟೋರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವಾಗ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾವ್ಯ, ಕತೆಗಳ ಓದುವಿಕೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಟಗಳ ರಂಗ ಪ್ರಯೋಗವು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯೂಟೂಬ್ ಕೂಡ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದೆ.
- ಆನ್ಲೈನ್ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಕರ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೇದಿಕೆಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಕೋರಾ.ಕಾಮ್, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ ಕನ್ನಡ ಗಲಾಟೆ ಗಂಧರ್ವರು, ಬುಕ್ ಹೌಸ್ ಮೊದಲಾದವು.
- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕತೆ, ಅಂಕಣ ಬರಹ, ಕಾದಂಬರಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತದ್ದು. ಜಿ.ಟಿ ಶ್ರೀನಿಧಿ, ಓಂ ಪ್ರಕಾಶ್, ಮೇಘನಾ ಸುದೀಂದ್ರ ಅವರ ಕೃತಿಗಳು.
- ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕುರಿತ ಪದವಿವರಣ ಕೋಶ ಕೂಡ ಇಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅಂಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೂಡ ಆಡಿಯೋ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ವಾಗಕ್ಷರ ತಂತ್ರಾಂಶದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಮಾತು/ ದನಿಯನ್ನು ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬರಹಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ನಮ್ಮ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಗುರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಾಡ್ಕಾಸ್ಟ್ (ಕಠಜಛಿಚಿಣ) ಆಡಿಯೋ ,ವೀಡಿಯೋಗಳು ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ

- ಸೆಮಿನಾರ್ಗಳ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊರೋನಾ ಕಾಲದ ನಂತರ ವೆಬಿನಾರ್ ಗಳು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದು, ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳು ಇಂದು ವೆಬಿನಾರ್ಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೇಳುಗರು , ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಾವು ಇದ್ದ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ (ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್) ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ಬಂದವು. ಇಂದು ಗಣಕ ಪರಿಷತ್ತು ಪಂಪಭಾರತ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ ಗಣ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಧಿ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಛಡಿಚಿಞಟುಚಿಇಣಚಿಡಿಚಿ.ಛಿಂಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದು ಒಂದು ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಕ್ಷರಜಾಣ ತಂತ್ರಾಂಶವು ಪಿಡಿಎಫ್ ಅನ್ನು ಪಠ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಗಣಕಪರಿಷತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ತಂತ್ರಾಂಶದಿಂದ (ಇಚಿಂಚಿಂಚಿ.ಛಿಂಟ/ಂಜಜಖಿ-ಣಂ-ಣಜಥಣ) ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಬರಹವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಬ್ಲಾಗ್– ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಒಂದು ವಿಧ. ಇದೊಂದು ಮಾತನಾಡುವ ತಾಣ. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವಂತದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಬ್ಲಾಗ್, ಪ್ರವಾಸಿ ಬ್ಲಾಗ್, ಆರ್ಟ್ಲಾಗ್, ಫೋಟೋ ಬ್ಲಾಗ್, ಸ್ಕೆಚ್ ಬ್ಲಾಗ್ (ಕಲೆ), ವ್ಲಾಗ್ (ವೀಡಿಯೋ) ಅಥವಾ ವಿಲಾಗ್ ,ಸಂಗೀತದ ಟಠಿ3 ಬ್ಲಾಗ್ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಣಗಳ ಪೋಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಎಂಬ ವಿಧಗಳು ಕೂಡ ಬ್ಲಾಗ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಬರಹ, ಫೋಟೋಸ್, ಆಡಿಯೋ , ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಓದುಗರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಮೆಂಟ್ ಬಾಕ್ಸ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಬಹುತೇಕ ಬ್ಲಾಗ್ಗಳಿಗೆ ಇದು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬ್ಲಾಗ ಪ್ಲಾಟ್ಫಾರಂ ಆಗಿ ತಿಥ, ತಿಂಡಿಜಠಿಡಿಷ, ಛಟಂಗಠಿಂಣ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಬ್ಲಾಗ್ಗಳಾಗಿ ಚುರುಮುರಿ, ದಟ್ಸ ಕನ್ನಡ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದವು ಈಗ ಅವಧಿ, ಕೆಂಡ ಸಂಪಿಗೆ (ಫೋಟೊ ಬ್ಲಾಗ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ.) ಹೊನಲು, ತರ್ಲೆಪದ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಬ್ಲಾಗ್ಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಬ್ಲಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದರೆ ಓದುಗರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಲುಪಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ ಕನ್ನಡ ಬಹರಗಾರರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು , ಓದುಗರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತ ಆರಂಭಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವಧಿ, 'ಬುಕ್ ಬ್ರಹ್ಮ' ದಂತಹ ಆನ್ಲೈನ್ ತಾಣಗಳು ಅಂಕಣ ಬರಹವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತ ವೀಡಿಯೋಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನ ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟಣೆಗೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ, ವಿವರಣೆ ಕೂಡ ಇಂದು ಆನೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಓದುಗನಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಓದು ಎರಡೂ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆನ್ಲೈನ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾದ 'ಕೆಂಡಸಂಪಿಗೆ', 'ಅವಧಿ' ಅಡಿಗರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ 'ಋತುಮಾನ' ಜಾಲತಾಣ , ಸರ್ಕಾರಿ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿನ 'ಕಣಜ' ಜಾಲತಾಣ, ಕನ್ನಡದ ಹಳಗನ್ನಡ ಪದಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವ 'ಭಾರತವಾಣಿ' ಎಂಬ ಆಪ್ ಕೂಡ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಓದುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಇ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೂತು ಓದುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಭಯ ಇದೆ. ಆಡಿಯೋ ಪುಸ್ತಕ ಕೇಳುವವರು ಬರವಣಿಗೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬ ಆತಂಕ ಕೂಡ ಇದೆ. ಫೇಕ್ ನ್ಯೂಸ್ ಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಾದದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಾರದು. ಜ್ಞಾನ ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲಾದರೂ ಬರಲಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತ ಓದುಗ ಅದನ್ನು ವಿವೇಕಯುತವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.